

Energie delen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

OPMERKINGEN VOOR DE LEVERANCIERS

Inhoudstafel

1 Definities	3
2 Context.....	3
3 Uitvoering.....	3
3.1 Algemene beginselen	3
3.2 Rol van Sibelga.....	4
3.3 Proces Sibelga – leveranciers.....	5
3.4 Gevolgen voor de leveranciers	5
3.4.1 Doorgeven van meterstanden en volumes	5
3.4.2 Marktscenario's	7
3.4.3 Toewijzing.....	7
3.4.4 Tarifiering van de netkosten.....	7
4 Conclusie	2

1 DEFINITIES

	Definities
Gezamenlijk optredende actieve afnemers	Een groep van twee of meer actieve afnemers die samen handelen en zich in hetzelfde gebouw bevinden.
Energiegemeenschap	Een energiegemeenschap van burgers, een hernieuwbare-energiegemeenschap of een lokale energiegemeenschap.
Peer-to-peerhandel	Handel in elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen tussen actieve afnemers door middel van een overeenkomst met vooraf bepaalde voorwaarden voor de automatische uitvoering en afwikkeling van de transactie, rechtstreeks tussen actieve afnemers of via een tussenpersoon.
Aanvullend volume (aanvV)	Het gedeelte van het totale volume van een verbruiker dat niet gedekt wordt door de lokale productie van de elektriciteitsdeling en dat door zijn traditionele leverancier moet worden gedekt. Het wordt door zijn leverancier aan de afnemer in rekening gebracht (inclusief netkosten).
Lokaal volume (lokV)	Het deel van het totale volume van een verbruiker dat wordt gedekt door de productie van de elektriciteitsdeling. Het wordt via de activiteit van de elektriciteitsdeling aan de afnemer in rekening gebracht (inclusief netkosten).
Totaal volume (totV)	Het volume gemeten op basis van de meterstanden van de afnemer (of oorspronkelijk volume, vóór verdeling). $totV = aanvV + lokV$

2 CONTEXT

In de nieuwe [elektriciteitsordonnantie gepubliceerd op 20 april 2022](#) worden 3 hoofdcategorieën vastgesteld voor elektriciteitsdeling tussen verbruikers:

- Peer-to-peerhandel (P2P)
- De gezamenlijk optredende actieve afnemers
- De energiegemeenschappen (van burgers, hernieuwbare en lokale)

Meer informatie over de voorwaarden verbonden aan de verschillende vormen van elektriciteitsdeling vindt u op [onze website](#).

Dit nieuwe wettelijke kader maakt ook een einde aan het afwijkende kader dat in juni 2019 door Brugel werd ingevoerd ([Beslissing 97](#)) en dat het mogelijk maakte 5 projecten op te starten. Deze zijn beschreven op de [website van Brugel](#).

Deze nota heeft tot doel een overzicht te geven van de toepassing van de nieuwe ordonnantie in de processen van Sibelga en van de gevolgen ervan voor de leveranciers op korte en middellange termijn. Er zij op gewezen dat de technische afwikkeling momenteel wordt besproken en pas in 2023 zal worden bekendgemaakt.

3 UITVOERING

3.1 Algemene beginselen

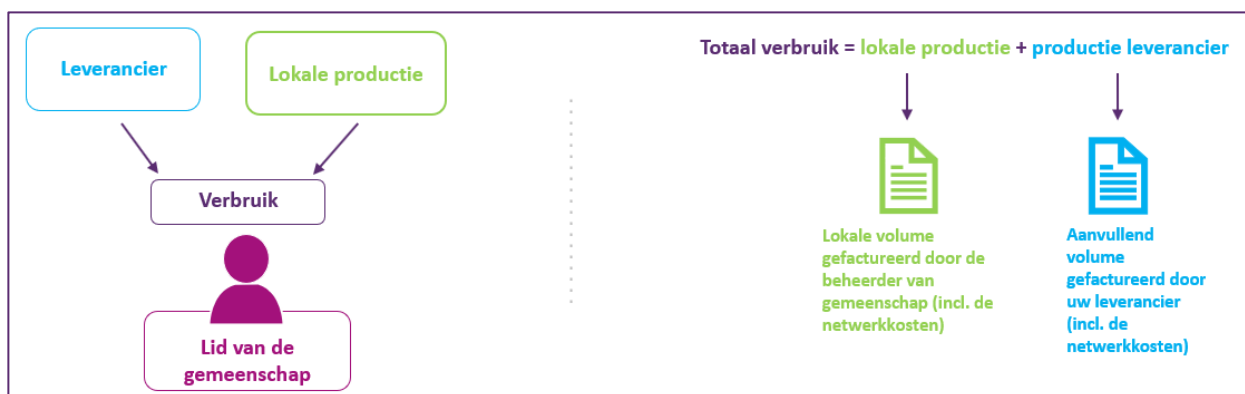
De 3 hoofdbeginselen van de in de proefprojecten geteste modellen worden door de ordonnantie bevestigd:

- 1) **Eenheid van tijd.** De uitwisseling vindt plaats in **hetzelfde kwartier**, overeenkomstig de definitie van elektriciteitsdeling¹. De deelnemers zullen daarom moeten worden uitgerust met **slimme meters waarmee de belastingcurve op afstand kan worden afgelezen.**
- 2) **Eenheid van plaats.** Zelfs als er geen geografische limiet is vastgesteld (hoogstens het Brussels Gewest), zal er een **stimulerend nettatarief** worden voorzien dat rekening houdt met de **netstructuur**². Dit zal worden vastgesteld en gepubliceerd door Brugel.
- 3) **De verantwoordelijkheid van elke speler** voor zijn eigen volumes. Lokale en aanvullende volumes zullen duidelijk van elkaar worden onderscheiden en naar de verschillende **verantwoordelijke partijen** worden gezonden (het uniek aanspreekpunt van de elektriciteitsdeling enerzijds en de leveranciers anderzijds). Zij factureren ook het **nettatarief** voor het volume waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Een lid van een elektriciteitsdeling ontvangt altijd twee facturen. De ene komt van het unieke aanspreekpunt van de elektriciteitsdeling, die zijn **lokale elektriciteitsvolume** factureert, en de andere komt van zijn klassieke leverancier via het gebruikelijke marktproces, die hem factureert wat niet door de productie van de elektriciteitsdeling werd gedekt, het **aanvullende elektriciteitsvolume**.

3.2 Rol van Sibelga

Sibelga heeft de rol gekregen van **markt facilitator** bij het delen van elektriciteit. Die omvat met name "het meten van elektriciteitsstromen, het beheren van meetgegevens, het berekenen van de toewijzing van gedeelde volumes gedurende eenzelfde kwartierperiode volgens de door de betrokken netgebruikers vastgestelde voorwaarden en het berekenen en factureren van het nettatarief dat van toepassing is op gedeelde volumes."³

Sibelga zal dus zorgen voor de vervanging van de meters door **slimme meters**. Wij zullen elk kwartier de afname- en injectiemeterstanden meten en de gekozen **verdeelmethode toepassen** om de volumes van de verschillende partijen te berekenen. Tot slot **factureert** Sibelga **de netkosten aan** het unieke aanspreekpunt en aan de leveranciers, elk voor de volumes waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Dit wordt hieronder nader beschreven.

Er moet een **lijst van verdeelmethoden** worden opgesteld en gepubliceerd. Deze kan periodiek worden aangepast.

¹ "67° delen van elektriciteit: gedeeld verbruik van gezamenlijk optredende actieve afnemers of leden van een energiegemeenschap die zijn aangesloten op het gewestelijk transmissienet of het distributienet, gedurende eenzelfde kwartierperiode, van alle of een deel van de elektriciteit die wordt geproduceerd door een of meer productie-installaties die zijn aangesloten op het gewestelijke transmissienet of het distributienet en die wordt geïnjecteerd in het gewestelijk transmissienet of het distributienet". Op de website [Belgisch Staatsblad \(fgov.be\)](http://Belgisch Staatsblad (fgov.be)), geraadpleegd op 10/06/2022.

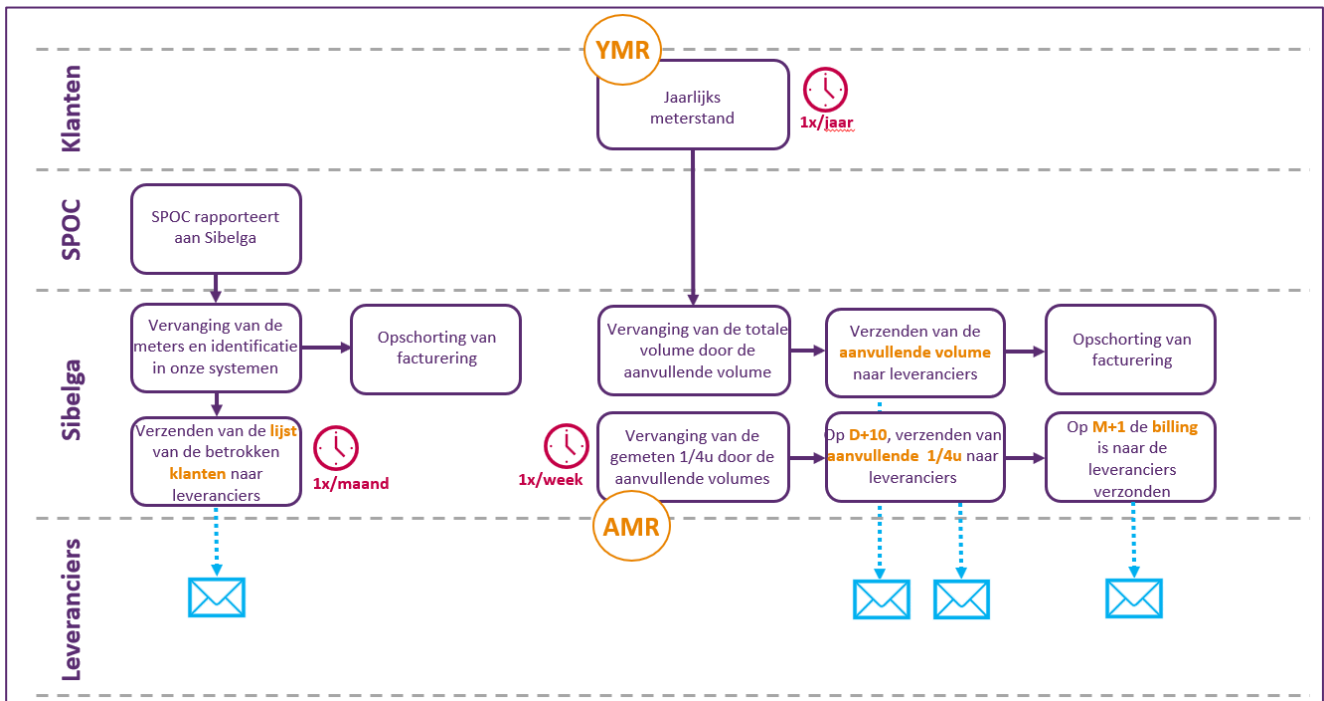
² Art. 12. 9quinquies, 22° "(...) De tariefstructuur bevordert in het bijzonder het delen van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen, rekening houdend met de structuur van het bestaande distributienet." Op de website [Belgisch Staatsblad \(fgov.be\)](http://Belgisch Staatsblad (fgov.be)), geraadpleegd op 10/06/2022.

³ Art. 6, 12°. Op de website [Belgisch Staatsblad \(fgov.be\)](http://Belgisch Staatsblad (fgov.be)), geraadpleegd op 10/06/2022.

3.3 Proces Sibelga – leveranciers

Zoals reeds tijdens de afwijkingsperiode overeengekomen is, blijft Sibelga **de leverancier die eigenaar is van het toegangspunt informeren** indien deze betrokken is bij een activiteit waarbij elektriciteit wordt gedeeld (gemeenschap, P2P of gezamenlijk optredende actieve afnemers).

In overeenstemming met het huidige proces, en zolang het delen van elektriciteit niet structureel in de marktprocessen geïntegreerd is, zal Sibelga de leveranciers maandelijks een lijst blijven toesturen van de afnemers in haar portefeuille die deelnemen aan een activiteit van elektriciteitsdeling.

3.4 Gevolgen voor de leveranciers

Projecten voor het delen van elektriciteit zullen (technische en financiële) gevolgen hebben voor de energieleveranciers.

Afnemers die deelnemen aan elektriciteitsdeling zullen niet langer voor al hun elektriciteitsbehoeften door hun energieleverancier worden bevoorrad, maar alleen voor de behoeften die niet door de lokale productie worden gedekt.

Ter herinnering, **elke afnemer behoudt de keuze van leverancier voor zijn klassiek leveringscontract**. Het is inderdaad noodzakelijk een contract te behouden met een klassieke leverancier op het afnamepunt, aangezien de lokale productie die bij het delen wordt gebruikt, niet elk kwartier de volledige behoefte van de klant zal dekken.

3.4.1 Doorgeven van meterstanden en volumes

De **leverancier** zal enkel de **aanvullende volumes** ontvangen. Dat wil zeggen, het totale volume min het deel dat door de beheerder van de elektriciteitsdeling (het unieke aanspreekpunt) moet worden betaald. In dit deel bekijken wij meer in detail de meter-to-cash-keten van deze aanvullende volumes voor YMR- en AMR-meters.

3.4.1.1 YMR-meters

Zogeheten 'YMR'-afnemers, die weliswaar zijn uitgerust met een slimme meter waarvoor een belastingcurve wordt uitgelezen, zullen op de markt nog steeds als jaarklanten worden beschouwd.

Tijdens de handmatige jaaropname van de slimme meter ontvangt de energieleverancier van de afnemer de meterstanden en het aan de afnemer te factureren volume. Dit volume zal echter niet overeenkomen met het verschil in meterstanden, omdat het om het aanvullende volume gaat (volume niet gedekt door de lokale productie = totaal door de afnemer verbruikt volume - volume gedekt door de lokaal geproduceerde en aan de afnemer in kwestie toegewezen energie). Het is precies dit volume dat door de leverancier aan de afnemer moet worden gefactureerd. Op dit volume zullen de nettarieven worden toegepast volgens de standaardtarieven en toepassingsmethodes zoals gepubliceerd en gevalideerd door Brugel. Dit volume zal door Sibelga worden berekend door kwartaurlijkse balansen op te maken van de afnames en herinjecties van de afnemers van de elektriciteitsdeling, volgens de verdeelmethode gekozen door het unieke aanspreekpunt van de elektriciteitsdeling. De aanvullende kwartaurlijkse volumes zullen dan eenvoudig over een jaar worden opgeteld om een jaarvolume te verkrijgen dat in de huidige marktprocessen kan worden gebruikt. Er zij op gewezen dat Sibelga geen volume zal sturen op het ogenblik dat de afnemer in een elektriciteitsdeling stapt. Het eerste jaarvolume zal derhalve een periode omvatten met het totale volume vóór de elektriciteitsdeling en het aanvullend volume.

Nemen we het voorbeeld van een afnemer wiens laatste meterstandopname 1000 kWh bedraagt op 15 februari 2022. Deze laatste stapt in een delingsproject op 1 september 2022, met een meterstand van 1500 kWh. De leverancier zal pas bij de volgende opname, in februari 2023, een volume ontvangen. De meterstand bedraagt op dit moment 2300 kWh. Het volume dat naar de leverancier wordt gestuurd, zal bestaan uit het totale volume gemeten tussen februari en september 2022, d.w.z. 500 kWh, en het aanvullende volume berekend tussen september 2022 en februari 2023. Dat wil zeggen, het totale volume van die periode, 800 kWh, min het verbruiksvolume dat via de elektriciteitsdeling is geleverd.

Het is duidelijk dat het voor de goede werking van de markt ideaal is dat deze toegangspunten in de markt worden geïntegreerd met een nauwkeurig meetregime (kwartaurlijkse belastingcurve), maar dit zal pas mogelijk zijn wanneer slimme meters als slim worden beschouwd voor de markt in Brussel (met name dankzij regime 3). Op dat moment kunnen de nauwkeurig berekende belastingcurves van de aanvullende volumes worden geïntegreerd in de toewijzing van de betrokken leveranciers.

Tot dan hebben we geen andere keuze dan deze toegangspunten als jaarlijks te behandelen. Concreet zal bij de toewijzingsberekeningen gebruik worden gemaakt van een jaarlijkse raming (de EAV) en zullen profielen op kwartaurlijkse basis worden opgesteld aan de hand van een synthetisch lastprofiel. Er zij op gewezen dat de jaarlijkse raming voor het eerste jaar van de deelname van de afnemer aan de gemeenschap te hoog zal uitvallen, aangezien deze raming zal worden berekend op basis van het totale historische verbruik, waarbij geen rekening wordt gehouden met de deelname van de afnemer aan een energiegemeenschap, net zoals dat het geval zou zijn voor elke nieuwe prosumer.

3.4.1.2 AMR-meters

'AMR'-afnemers nemen ook deel aan elektriciteitsdelingen. Zij worden op de markt nog steeds als AMR's beschouwd, maar sommige aanpassingen zullen tijdelijk moeten worden aanvaard.

Net als bij de YMR's zullen de leveranciers aanvullende volumes ontvangen. Deze zullen door Sibelga worden berekend door kwartaurlijkse balansen op te maken van de afnames en herinjecties van de afnemers van de elektriciteitsdeling, volgens de verdeelmethode gekozen door het unieke aanspreekpunt van de elektriciteitsdeling.

De belastingcurves van de AMR-meters, die elke dag door Sibelga worden uitgelezen, zullen eerst worden aangepast alvorens ze naar de leveranciers worden doorgestuurd. Gezien de tools die momenteel worden gebruikt, is Sibelga niet in staat om elke dag de verdeelberekeningen uit te voeren. Daarom zal de verzending van niet-gevalideerde gegevens op D+1 werkdag niet kunnen worden nageleefd. Gevalideerde aanvullende belastingcurves worden binnen D+10 werkdagen verzonden indien alle gegevens op tijd beschikbaar zijn. Deze capaciteit zal afhangen van de samenstelling van de gemeenschap. Een gemeenschap die enkel uit AMR-meters bestaat, levert een betere communicatie op dan een gemeenschap bestaande uit AMR- en slimme meters. De SLA's voor het terugsturen van gegevens van slimme meters zijn namelijk niet dezelfde als die voor AMR's. En als er een kwartier ontbreekt van een meter die aan de elektriciteitsdeling deelneemt, zullen de verdeelmethoden niet kunnen worden toegepast. De volledige elektriciteitsdeling wordt dus geblokkeerd totdat de gegevens zijn opgehaald.

Op lange termijn zullen sectorale besprekingen nodig zijn om passende SLA's vast te stellen voor de toezending van meetgegevens aan de marktspelers in deze specifieke gevallen.

3.4.2 Marktscenario's

De marktscenario's zullen zich normaal blijven ontvouwen. De meeste daarvan zullen echter op de eerste kalenderdag van de maand worden verricht, totdat wij onze processen zover kunnen automatiseren dat wij ze kunnen verwerken naarmate ze zich voordoen.

In geval van afsluiting van een meter of een customer switch wordt de meteropname op afstand stilgezet en maakt het punt niet langer deel uit van de elektriciteitsdeling. Sibelga meldt dit aan de beheerder. Het laatste aanvullende volume wordt naar de leverancier gezonden en het punt wordt geschrapt van de maandelijkse lijst die naar de leveranciers wordt gezonden.

In geval van verandering van leverancier berekent Sibelga ook het laatste aanvullende volume van de oude leverancier. Dit volume wordt naar de leverancier gezonden en het punt wordt geschrapt van de maandelijkse lijst die naar de oude leverancier werd gezonden en toegevoegd aan die van de nieuwe leverancier.

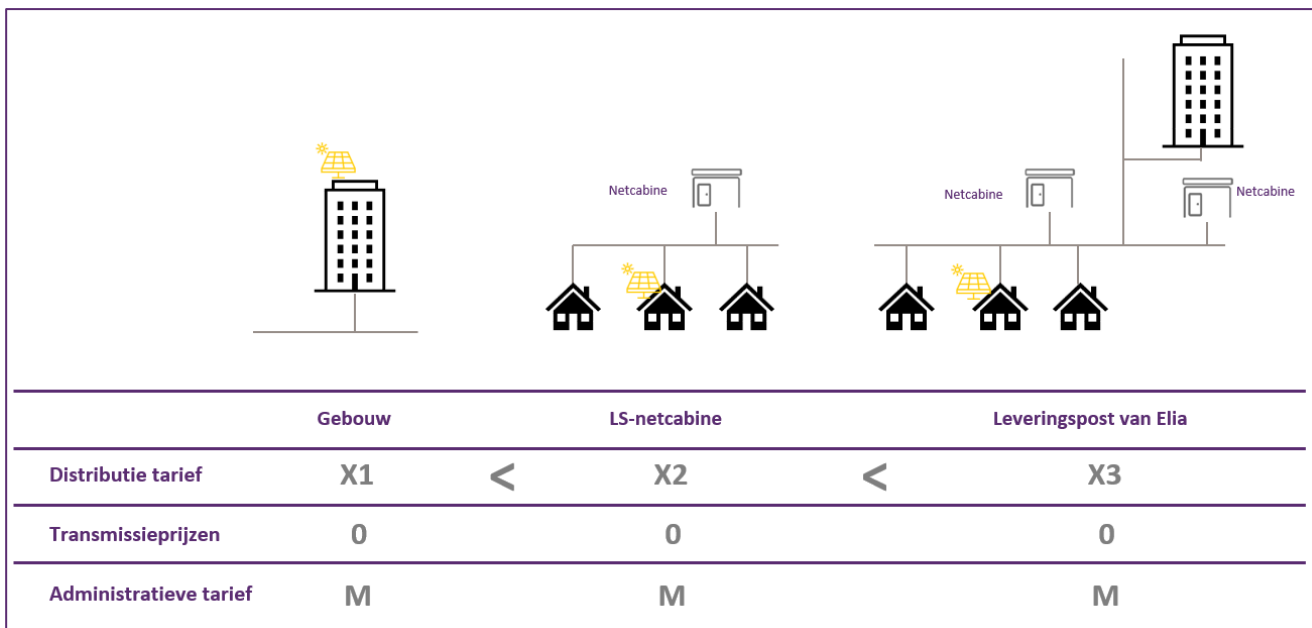
3.4.3 Toewijzing

Er is geen invloed op het toewijzings- en afstemmingsproces (noch op de berichten, noch op de tijdstippen). Het zijn enkel de jaarlijks verzonden volumes die zullen worden verminderd (van totale volumes naar aanvullende volumes). Dit zijn deze volumes die zullen worden gebruikt bij de afstemmings- en gridfee-berekeningen. Bij de toewijzingsberekeningen zullen voor YMR-afnemers tijdelijk de EAV's moeten worden gebruikt die door de RLP's in MIG6 zijn geprofileerd. Zodra de belastingcurves in het marktmodel kunnen worden verwerkt, zal de overgang naar regime 3 een noodzakelijke voorwaarde zijn om aan energiedelen te kunnen deelnemen.

3.4.4 Tarifiering van de netkosten

De netkosten worden verdeeld tussen de leverancier en het unieke aanspreekpunt. De gridfee die aan de leverancier wordt aangerekend, geldt alleen voor de aanvullende energie. Net als bij de traditionele leveranciers factureert Sibelga de gridfee aan het unieke aanspreekpunt van de energiedeling, maar dan voor de lokale energie die onder de deelnemende leden wordt verdeeld. Niettemin kan aan bepaalde energiedelingen een tariefverlaging worden toegekend (gepubliceerd en gevalideerd door Brugel), afhankelijk van het gebruik van het distributienet.

Afhankelijk van de perimeter wordt namelijk een groter of kleiner tariefverlagingsquotiënt op hen toegepast. Zo is, indien een gemeenschap beperkt is tot één gebouw, de tariefverlaging het aantrekkelijkst en worden de transportkosten kwijtgescholden. Indien de topologie van het gebruikte net binnen eenzelfde LS-netcabine ligt, zou het tariefverlagingsquotiënt minder aantrekkelijk zijn dan in het eerste geval, maar de transportkosten zouden nog steeds worden kwijtgescholden. Tot slot, indien de perimeter van een gemeenschap achter eenzelfde leveringspost van Elia ligt, zullen de netgebruikskosten niet worden verminderd, aangezien de volledige topologie van het LS-net zal worden gebruikt, maar de transportkosten zullen worden kwijtgescholden, aangezien het hoogspanningsnet niet wordt gebruikt bij het delen.

Een energiegemeenschap is evenwel geografisch beperkt tot het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het gebied waar de ordoonantie van kracht is. Het is dus mogelijk een systeem voor energiedeling op te zetten met injectie- en verbruikspunten op het hele Brusselse grondgebied. In dit geval zou geen tariefverlaging worden toegepast, aangezien de volledige topologie van het energiedistributie- en transportnet zou worden gebruikt voor het delen.

De afnemers zullen dus twee facturen ontvangen waarvoor netkosten zullen worden aangerekend. Eén van de beheerder van hun energiedeling voor hun gedeelde lokale energieverbruik, en één van hun klassieke leverancier voor hun aanvullend energieverbruik.

4 CONCLUSIE

Met de publicatie van het nieuwe wettelijke kader wil Sibelga onderzoeken hoe het delen van elektriciteit op een structurele manier kan worden geïntegreerd in haar IT-architectuur. Vandaag bestaan er slechts 6 gemeenschappen (goedgekeurd tijdens het afwijkende kader).

Onze processen voor het beheer van energiedelingen zijn daarom nog niet volledig geautomatiseerd. Wij hopen sectorale besprekingen te kunnen voeren die ons in staat stellen overeenstemming te bereiken over nieuwe overeenkomsten, waarbij zoveel mogelijk gestreefd wordt naar harmonisatie in de 3 gewesten van het land.

Indien u vragen of aanbevelingen heeft voor deze overgangperiode naar een meer structurele fase, aarzel dan niet om contact met ons op te nemen via volgend e-mailadres: energysharing@sibelga.be.